

Dr inż. Katarzyna Boczkowska

Politechnika Łódzka, Wydział Organizacji i Zarządzania, Katedra Zarządzania Produkcją i Logistyki

KSZTAŁTOWANIE KULTURY BEZPIECZEŃSTWA NA PRZYKŁADZIE SEKTORA BUDOWALNEGO

STRESZCZENIE

Wielu badaczy dowodzi istnienia związku pomiędzy kulturą bezpieczeństwa, a poziomem wypadkowości. Kształtowanie pożądanej kultury w przedsiębiorstwie wymaga kreowania postaw i wartości wszystkich członków grupy skupionych na zachowaniach bezpiecznych. Działania te muszą być kompleksowe i systemowe. Artykuł przedstawia wyniki badań kultury bezpieczeństwa w firmach budowlanych, dzięki którym wskazano obszary wymagające podjęcia działań profilaktycznych. W artykule zaprezentowano dobre praktyki podjęte w badanych organizacjach sprzyjające kształtowaniu pożądanej kultury bezpieczeństwa.

WPROWADZENIE

Polski sektor budowlany jest siódmym co do wielkości i jednym z najszybciej rozwijających się rynków w UE. Ogromne projekty budowlane realizowane są głównie przez koncerny zagraniczne, a przedsiębiorstwom rodzimym przypada w zasadzie rola podwykonawców. Charakter robót budowlanych związany jest ze znaczącą ilością prac szczególnie niebezpiecznych, dlatego też sektor ten znajduje się od lat na niechlubnym drugim miejscu, jeśli chodzi o statystyki wypadków śmiertelnych i ciężkich w Polsce¹. Polskie prawodawstwo dostosowane do standardów UE w jasny sposób określa wymogi bezpiecznej pracy na placu budowy od momentu przejęcia terenu przez wykonawcę, aż po oddanie obiektu do użytkowania. Jednak regulacje prawne okazują się być niewystarczające. Rozwój zasad systemowego zarządzania bhp oparty o standardy PN-N 18001 czy też OHSAS 18001 również nie przynosi pożądanych efektów. Niska skuteczność tych działań wynika głównie z przypisywania najwyższej rangi aspektom prawnym oraz systemowym (formalno-dokumentacyjnym) przy jednoczesnym lekceważeniu tzw. czynnika ludzkiego i niedostrzeganiu znaczenia **kultury bezpieczeństwa**. Kultura bezpieczeństwa, będąc

¹ www.stat.gov.pl

elementem szeroko rozumianej kultury organizacji, jest jedną z sił sprawczych organizacji chcących się zmieniać i uczyć, które dążą do tego by być organizacjami inteligentnymi.

Problem bezpieczeństwa w budownictwie wpisany jest również w Strategię Rozwoju Kraju. Państwowa Inspekcja Pracy od lat prowadząc intensywne akcje informacyjne, promocyjne i kontrolne uruchomiła również kampanie społeczne dedykowane temu sektorowi tj. „Prewencja wypadkowa”, „Budowa, STOP wypadkom”, „Bezpieczeństwo pracy w budownictwie – zagrożenie upadkiem z wysokości”. Działania podwyższające standardy bezpieczeństwa na budowach, widoczne są w akcjach podejmowanych przez niektóre firmy budowlane. W ramach podjętej w 2010 r. inicjatywy pt. „Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie”, generalni wykonawcy: Bilfinger Infrastructure, Budimex, Hochtief Polska, Mostostal Warszawa, Polimex Mostostal, Skanska, Warbud, Mota-Engil Central Europe, Erbud i Unibep, podnoszą standardy bhp na projektach budowlanych, włączając partnerów biznesowych, dostawców i podwykonawców. Porozumienie propaguje **kulturę bezpieczeństwa**, uświadamia zagrożenia płynące z pracy na budowie i w konsekwencji chce eliminować ryzyko. Nadrzędnym celem przyświecającym działalności Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie jest całkowite wyeliminowanie wypadków śmiertelnych na polskich budowach. Aby osiągnąć ten cel, zidentyfikowano i zdefiniowano pięć obszarów działania: wykwalifikowana siła robocza, szkolenia BHP, podwykonawcy, zarządzanie ryzykiem i **kultura BHP**.

Celem artykułu jest prezentacja wyników badań poziomu kultury bezpieczeństwa w firmach budowlanych oraz prezentacja działań kształtujących wyższy jej poziom.

ABSTRACT

Many researchers prove the existence of the relationship between the safety culture and the level of accidents at work. Creating the highest culture in the enterprise requires the creation of attitudes and values all members of the group focused on safe behavior. These activities must be holistic and systemic. The paper presents the results of a safety culture in construction companies, through which identifies areas that require preventive action. The article presents good practices undertaken in the surveyed organizations to help foster a desired safety culture.